

RACORDAREA INTEROGĂRII MULTIPROCESUALE LA ELABORAREA SARCINILOR DIDACTICE PE NIVELE

Nicorici Maria, lector sup.

Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți

Se propune metodologia racordării interogării multiprocesuale la sarcinile didactice pe nivele. Se expun îmbinările echivalente pentru întrebările interogării multiprocesuale, cât și pentru sarcinile didactice pe nivele. Strategia didactică în cauză facilitează notarea în procesul educațional. Se prezintă tipologia întrebărilor și sarcinilor didactice care pot fi formulate în evaluarea finală, dinamică etc.

Introducere

În cadrul procesului educațional fiecare cadru didactic efectuează diverse forme de evaluare (în literatura de specialitate fiind propuse

suficient). Actualmente prezintă interes necesitatea și importanța implementării “Interogării multiprocesuale” – tehnică a programului Lectură, Scriere pentru Dezvoltarea Gândirii Critice. Utilizarea acestei tehnici în cadrul orelor este foarte benefică, și utilă atât pentru profesor, cât și pentru student, fiindcă atestă concomitent nivelul profesionalismului, măiestria dascălului și al respondentului de a lansa și răspunde la întrebări adecvate situației.

Pentru ca această tehnică să fie mai reușită și de un real folos e necesar de a o racorda la taxonomia obiectivelor, procesele de cogniție și la metodologia elaborării sarcinilor didactice pe nivele. Această racordare va facilita, într-un fel, activitatea profesorului la disciplină, va favoriza aprecierea corectă a competențelor celui evaluat și nu în ultimul rând, vor dispărea o multitudine de situații “delicate” care parvin în procesul notării evaluatilor. Atât întrebările din cadrul interogării multiprocesuale, cât și elaborarea sarcinilor didactice pe nivele, țin de folosirea unor formule specifice asemănătoare, care facilitează din plin activitatea profesorului și a respondentului.

Reflecții și rezultate

Consider că această simbioză dintre interogarea multiprocesuală și sarcinile didactice pe nivele sunt necesare să persiste mereu în activitatea profesorului și nu în ultimul rând, chiar, și a administrației instituției.

Deci,

a) **Interogarea multiprocesuală** se realizează prin formularea diferitor tipuri de întrebări:

- *Literale* – sunt acele la care răspunsul poate fi găsit în textul studiat.
- *Traducere* – cer modificarea, traducerea informației anterioare sub altă formă.
- *Interpretative* – permit crearea conexiunilor dintre idei, fapte, definiții, valori.
- *Apllicative* – oferă posibilitatea rezolvării diferitor probleme de logică, racordarea celor studiate la problemele vieții cotidiene.
- *Analitice* – solicita formulări în scopul cercetării profunde a problemelor, impun expunerea argumentelor și contraargumentelor.
- *Sintetice* – se bazează pe cunoștințele acaparate anterior, cer niște soluții nestandard, creative, expuse logic în viziunea respondentului.

- *Evaluative* – se bazează pe creativitatea elevului, sunt formulate astfel încât cer aprecieri proprii din partea respondentului cu anumite calificative.(3)

b) **Sarcina didactică (SD)** este un “quantum” de cunoștințe și capacități care urmează să fie dobândite de elevi conform anumitor obiective specifice și concret proiectate în mediul școlar sau extrașcolar. [1]

Sarcinile didactice proiectate pentru fiecare lecție rezulta din coerența obiectivelor disciplinare după modelul nominalizat:

Obiective cadru – obiective referință – obiective operaționale = obiective evaluare = sarcini didactice

Se presupune elaborarea sarcinilor didactice de 4 nivele. [2]
Fiecărui nivel i se atribuie anumite îmbinări de formulare și notele care ar corespunde aproximativ fiecărui nivel. De exemplu,

- pentru SD, nivelul I, se acordă nota 5-6
- pentru SD, nivelul II, se acordă nota 7-8
- pentru SD, nivelul III, se acordă nota 9
- pentru SD, nivelul IV, se acordă nota 10

În tabelul 1 se expune modalitatea racordării, interogării multiprocesuale la taxonomia obiectivelor și sarcinilor didactice pe nivele după cum urmează:

În coloana numărul 1 sânt nominalizate tipurile de întrebări cu echivalentul sarcinii didactice.

În coloana numărul 2 sânt grupate cuvintele cheie care pot fi utilizate atât la formularea întrebărilor interogării multiprocesuale, cât și a sarcinilor didactice, iar coloana numărul 3 reflectă antrenarea proceselor intelectuale prin utilizarea întrebărilor și sarcinilor de acest gen.

În coloana numărul 4 se propun notele care pot fi acordate studenților pentru realizarea întrebărilor și sarcinilor didactice din cadrul evaluărilor orale sau scrise etc.

O modalitate de a realiza racordarea întrebărilor interogării multiprocesionale la sarcinile didactice pe nivele se poate efectua în timpul seminarelor – intelectuale, dezbaterilor, investigațiilor științifice, experimentului, si in cadrul diverselor etape ale lecției, cum ar fi: evocarea, realizarea sensului, asigurarea retenției și a transferului.

Racordarea interogării multiprocesuale la taxonomia obiectivelor si elaborarea sarcinilor didactice pe nivele

Tipuri de întrebări	Sarcini didactice		Nota
	Îmbinări adecvate pentru formularea tipurilor de întrebări si a sarcinilor didactice pe nivele	Racordarea la obiective, procesele de cogniție.	
Literale = SD – 1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Completează spațiul punctat... ➤ Enumera asemănările... ➤ Notează părțile componente... 	Necesita reproducea mnemonica a datelor, noțiunilor, legilor. Efortul din partea respondentului este minim, răspunsurile fiind găsite cu ușurință in text. Sunt antrenate Percepția si Memoria	5-6
Traducere= SD=2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cum va imaginați informația sub alta forma... ➤ Stabilește relația corecta dintre cele doua coloane. ➤ Efectuează un nou algoritm in baza celui cunoscut... ➤ Cum se va realiza in practica... 	Necesita operații logice elementare, cer priceperi de a expune informația in alta forma sau chiar modificarea ei. Răspunsul direct la informație in text lipsește	7
Interpretative = SD =3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Precizează efectul... ➤ Care e opinia... ➤ Cum înțelegi... ➤ Realizează o schema care ar reda... ➤ Observa procesul... ➤ Prezintă cifrele intr-un grafic... 	Necesita înțelepciune in interpretarea faptelor, cer operații elementare de gândire logica (generalizări, concretizări). Formează cunoștințe si abilitați de a reproduce conexiunea dintre idei, fapte, definiții, valori.	8

<p>Aplicative = SD – 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cum am putea modifica ... ➤ Cum se aplica in ... ➤ Determina criteriile ... ➤ Compara datele ... 	<p>Necesita operații logice, cer racordarea situațiilor la viața cotidiană, analiza datelor și a experimentelor, realizarea generalizărilor și sintezelor. Utilizarea problemelor inductive și deductive</p>	<p>8</p>
<p>Analitice = SD -3</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Demonstrează ca ... ➤ Care este diferența dintre ... ➤ Distinge avantajele și dezavantajele ... ➤ Care este sensul ... ➤ Ce prezintă ... 	<p>Necesita o analiză minuțioasă a problemelor cu expunerea argumentelor și a contraargumentelor, cer operații logice complicate (transfer, expunere, inducție, deducție, demonstrare, evidențiere, asociere.).</p>	<p>9</p>
<p>Sintetice = SD - 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cum ar decurge ... ➤ Elaborează schema ... ➤ Modelează sau modifica proiectul ... ➤ Ar putea exista și o altă soluție ... 	<p>Necesita operații complexe de gândire logică cu elemente de creativitate. Identificarea și rezolvarea problemelor nestandard. Expunerea unor noi soluții, fără a le avea pregătite din timp. Adoptarea deciziilor.</p>	<p>9</p>
<p>Evaluative = SD – 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Argumentează faptele ... ➤ Apreciază importanța temei ... ➤ Compara eficiența activității ... ➤ Elaborează un proiect , un portofoliu , raport ... ➤ Ce se poate întâmpla dacă ... 	<p>Necesita procese de dezvoltare a potențialului creativ al elevului. Se face apel la gândirea creativă în realizarea sarcinilor didactice. Cer aprecieri de valoare, luări de atitudine din partea elevului. Necesita compararea și enunțarea concluziilor, susținerea argumentelor.</p>	<p>10</p>

În tabelul care urmează (2) se propune un exemplu de racordare a interogării multiprocesuale la sarcinile didactice pe nivele la disciplina Sistematica plantelor. Pentru fiecare tip de întrebare și sarcină didactică sânt elaborate conținuturile conform modului și notelor respective.

Tabelul 2

Exemplu racordării interogării multiprocesuale la sarcinile didactice pe nivele în cadrul modului Sistematica plantelor

<i>Modu- lul</i>	<i>Tipul întrebării</i>	<i>Nivelul sarcinii didactice</i>	<i>Conținutul întrebării si a sarcinii didactice</i>	<i>Nota</i>
SISTEMATICAPLANTELOR	<u>Literale</u>	SD- 1	<ul style="list-style-type: none"> • Indica 3 tipuri de bacterii după forma. • Numește tipurile de pigmenți grație cărora algele au fost categorisite in trei grupe • Definește noțiunea de simbioza 	5-6
	<u>Tradu- cere</u>	SD - 2	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilește pașii algoritmului pregătirii preparatului si examinării la microscop a bacteriei fânului. • Descrie talul homeomer si heteromer al lichenilor 	7
	<u>Interpre- tative</u>	SD -2	<ul style="list-style-type: none"> • Calculează numărul de bacterii in 24 ore ce rezulta de la diviziunea unui singur exemplar, cunoscând ca viteza diviziunii se realizează de 3 ori per ora. • Cum explici noțiunea de ciuperca si bacterie parazita? 	8

	<u>Aplicative</u>	SD - 3	<ul style="list-style-type: none"> • Analizați structura talului la Spirogira sp. și Chara fragilis și nominalizați unele particularități distinctive în structura acestora. • Ce s-ar putea întâmpla cu plantele și animalele moarte dacă n-ar exista bacterii și ciuperci în lanțul trofic? 	8
	<u>Analitice</u>	SD – 3	<ul style="list-style-type: none"> • Cum argumentezi postulatul: Mușchii sunt considerați ca ramura închisă în evoluția plantelor? • Ce reprezintă sporul și care este semnificația lui în ciclul vital al bacteriilor? 	9
	<u>Sintetice</u>	SD – 4	<ul style="list-style-type: none"> • Imaginați-va o diagramă care ilustrează schimbarea masei uscate a frunzelor și a tuberculelor de cartof, timp de 5 luni. Cum explicați, de ce masa tubercului continuă să crească, deși cea a frunzelor scade? 	0 1
	<u>Evaluative</u>	SD- 4	<ul style="list-style-type: none"> • Appreciază rolul bateriilor în circuitul materiei organice în natură. • Explica prioritatea evolutivă a apariției seminței în viața plantelor 	0 1

Concluzii

Ținând cont de prevederile demersului educațional actual, prioritatea abordării tematicii respective propune utilizarea în cadrul orelor a întrebărilor interogării multiprocesuale și a sarcinilor didactice pe nivele,

care oferă posibilitatea de-a aprecia nivelul competențelor, cunoștințelor și abilităților, cât și a inteligenței profesionale.

Referințe bibliografice

1. Sorin, Cristea „Dicționar de termeni pedagogici”, Ed. Didactica si Pedagogica, București, 1998.-394 p.
2. Stoica, A., Musteață, S., „Evaluarea rezultatelor școlare”, Ed. Liceum, Chișinău, 1997.-38 p.
3. Didactica Pro...Buletin de teorie și practică educațională, № 2, septembrie 2000.-64 p.